

DR. FÁBIÁN PÉTER*

Az állambiztonságtól a nemzetbiztonságig II.

„A nemzetbiztonsági intézményrendszer
jogfejlődése 2010-től napjainkig”

A 2010-es kormányváltást követő átalakulások a nemzetbiztonsági szolgálatokat is érintették. Az Alaptörvény a nemzetbiztonsági szolgálatok legfőbb feladataként az ország „függetlenségének és törvényes rendjének védelmét, nemzetbiztonsági érdekeinek érvényesítését” jelölte meg.

Korábban e szolgálatok államtitkári, tárca nélküli miniszteri felügyelet alatt álltak, ám az Alaptörvény e téren is változást hozott, és leszögezte, hogy „a nemzetbiztonsági szolgálatok működését a kormány irányítja”¹

A Kormány 2011-ben – az 1308/2011. (IX. 6.) Kormányhatározattal – felállította a Nemzetbiztonsági Kabinetet (NBK) és a titkos információgyűjtést folytató szervezetet, a Nemzetbiztonsági Munkacsoportot (NBMCs).

Ez utóbbi a belügyminiszter és a honvédelmi miniszter közös irányítása alá került, míg az NBK-t közvetlenül a miniszterelnök alá helyezték. 2012 januárjában összevonták a két katonai szolgálatot, így jött létre a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat (KNBSZ), mely irányításáért – a 2012-ben eszközölt törvény módosítás² következtében – ugyancsak a miniszterelnök felel, azzal, hogy bizonyos hatásköröket átruházhat a Miniszterelnökséget vezető államtitkára.³

A továbbiakban az egyes nemzetbiztonsági szolgálatok jogállását, feladat- és hatáskörét, tevékenységének legfontosabb jellegzetességeit foglalom össze.

A nemzetbiztonsági szolgálatok

Az Információs Hivatal

Az Információs Hivatal (a továbbiakban: IH) legfőbb feladatát az Nbtv. ekként határozza meg: „megszerzi, elemzi, értékeli és továbbítja a kormányzati döntésekhez szükséges, a külföldre vonatkozó, illetőleg külföldi eredetű, a nemzet biztonsága érdekében hasznosítható információkat, továbbá Magyarország érdekeinek érvényesítését szolgáló tevékenységet folytat”.⁴

A fentiekből következően, az IH hírszerzési tevékenysége kizárólag külföldre irányul, a megszerzendő információk külföldi eredetűek és/vagy külföldre vonatkoznak.

Olyan információkról van szó, melyekre szükség van a kormányzati döntésekhez, ezért a kormány határozza meg azokat a témákat, melyek esetében a tájékozódáshoz a hírszerzés segítségét kéri. Az IH feladata tehát ezeknek az információk megszerzése, elemzése és értékelése. Az információk megszerzése érdekében alkalmazhatja a titkos információgyűjtés eszközeit. A törvény külön is kiemeli, hogy az IH köteles a megszerzett információt továbbítani a kormányzati döntéshozóhoz: nemcsak az elemzést, értékelést tehát, hanem az eredeti, torzítástól mentes információt is köteles eljuttatni az illetékes kormányzati szervhez.⁵

* Jogász, kriminológus PTE Védelmi Kutatások Központ szakértő, Óbudai Egyetem Biztonságtudományi Doktori Iskola doktorjelölt.

¹ Magyarország Alaptörvénye 45. cikk (3)–(4) bekezdések.

² 2012. évi XCVI. törvény az egyes törvényeknek a polgári hírszerzési tevékenység irányításával kapcsolatos módosításáról.

³ BODA 2012, 120.

⁴ Nbtv. 4. § a) pont

⁵ DEZSŐ Lajos: A nemzetbiztonsági szolgálatok. In: Resperger István (szerk.): A nemzetbiztonság elmélete a közszolgálatban. Budapest, Dialóg Campus, 2018. 209–210. 209.

A fentebb idézett törvényszövegből ugyanakkor az is kiderül, hogy az IH az információk megszerzése mellett további, „Magyarország érdekeinek érvényesítését szolgáló tevékenységet” is folytat.⁶ Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a megszerzett információkat a külföldre irányuló műveletei során saját maga is felhasználhatja.⁷

A hírszerzés célja az, hogy időben felhívja a figyelmet azokra a nemzetközi folyamatokra, történésekre, melyek lehetséges veszélyforrást jelenthetnek az ország számára. Így feltérképezi azoknak a külhoni titkosszolgálatoknak a tevékenységét, melyek sértik vagy veszélyeztetik Magyarország szuverenitását, politikai, gazdasági érdekeit. Ez egyúttal közreműködési kötelezettséget is jelent a NATO-, illetve az európai uniós tagállamok titkosszolgálatával.⁸

Az IH ellátja a külföldön található magyar intézmények biztonsági védelmét is, értelemszerűen itt a kormányzati szempontból jelentős intézményekről, szervekről van szó (konzuli szervek, a nemzetközi szervek mellett működő külképviseletek stb.).⁹ Ez azonban nem objektumvédelmet jelent, ez a feladat ugyanis az Alkotmányvédelmi Hivatalhoz tartozik, míg az őrzés és a védelem megszervezéséért, a fizikai védelem biztosításáért a Külügyminisztérium a felelős.

Az IH hatáskörébe a külképviseletek elleni leplezett támadások elhárítása, a lehallgatás elleni védelem biztosítása, a terrorista szervezetek, külföldi titkosszolgálatok, bűnözői csoportosulások beépülésének megakadályozása tartozik. Az IH tehát leginkább a terrorista cselekmények és az ellenséges szándékú titkosszolgálati akciók elleni fellépésre fókuszál.¹⁰

Az IH feltárja a transznacionális fenyegetések okait, lehetséges következményeit, ennek érdekében információkat gyűjt a terrorszervezetekről, a külföldi szervezett bűnözői csoportokról, a jogellenesen folytatott fegyver- és kábítószer-kereskedelemtől, a tömegpusztító fegyverek, illetve az azok előállításához szükséges anyagok nemzetközi forgalmáról.¹¹ Feltérképezi, hogy a terrorszervezetek milyen kapcsolatban vannak egyes államokkal, vallási és politikai csoportokkal. Figyelemmel kíséri azt is, hogy az egyes országok milyen terrorellenes intézkedéseket vezetnek be, vagy terveznek bevezetni.

Vizsgálja az illegális migráció tendenciáit, várható hatását, a nemzetközi szervezett bűnözéssel való összefonódását. Az IH tehát kulcsfontosságú szerepet tölt be a terrorizmus elleni küzdelemben.¹²

Az IH műveleti tevékenysége során – más hírszerző szolgálatokhoz hasonlóan – alkalmazza a klasszikus hírszerzési forrásokat, vagyis a humán forrásokat (*HUMINT, Human Intelligence*) a technikai hírszer-

zés eszközrendszerét (*TECHINT, Technical Intelligence*), a nyílt információforrásokat (*OSINT, Open Source Intelligence*), továbbá együttműködik a külföldi titkosszolgálatokkal.¹³ Ennek megfelelően a törvény felhatalmazza az IH-t – a többi nemzetbiztonsági szolgálathoz hasonlóan – a titkos információgyűjtés eszközeinek az alkalmazására, emellett általános jelleggel biztosítja számára az adatkérési jogosultságot.

Elkerülendő, hogy az adatszolgáltatás veszélyeztesse a szolgálatok tevékenységét, az Nbtv. kimondja, hogy az adatkezelő szervek a nemzetbiztonsági szolgálatok adatkéréséről, illetve a részükre történt adatszolgáltatásról sem az érintettnek, sem más szervnek tájékoztatást nem adhatnak.

Mind az adatkérés, mind az adatszolgáltatás ténye államtitoknak minősül, a törvényi tiltás ellenére adott tájékoztatás büntetőjogi szankciókat vonhat maga után.¹⁴

Az adatfelvétel és az adatkezelés is az érintett tudtán kívül történik, márpedig ez a személyiségi jogok súlyos korlátozását jelenti. Az Nbtv. ezért határoz meg a garanciális elveket, mint amilyen a célhoz kötöttség, a készletre történő adatgyűjtés tilalma, vagy éppen a törvényes adatminőség elve. A nemzetbiztonsági szolgálatok csak célhoz rendelt adatkezelést folytathatnak, és a megszerzett adatot csak az adott célra használhatják fel. Ez alól kivételt csak az jelent, ha más nemzetbiztonsági szolgálat feladatkörébe eső vagy bűncselekmény elkövetésére utaló információról van szó.

A hírszerzés sem jogosult adatokat gyűjteni vagy tárolni konkrét cél nélkül, az esetleges jövőbeni felhasználás reményében. Azokat az adatokat, melyek a meghatározott feladatok elvégzéséhez nem szükségesek, törölni kell. A törvényes adatminőség elve azt jelenti, hogy a törvényeket és a tisztességes eljárás kritériumait betartva szabad csak az adatokat felvenni és kezelni, a felvett adatoknak csorbítatlannak, pontosnak, és ha a feladat azt kívánja meg, időszerűnek kell lenniük. Adatot tárolni csak olyan módon lehet, hogy az érintettet a tárolás célját meghaladó időtartamon túl ne legyen azonosítható. A törvényes adatminőség elvét az adatkezelés valamennyi fázisában érvényre kell juttatni.¹⁵

Az Nbtv. az adatvédelmi törvényben foglaltaknak megfelelően határozza meg a nemzetbiztonsági szolgálatok által vezetett, az általuk továbbított adatokra vonatkozó adatszolgáltatási nyilvántartás tartalmát. Ez az előírás biztosítja, hogy az adat útja mindvégig nyomon követhető legyen. A hírszerzési, felderítési feladatok eredményes ellátása érdekében bizonyos esetekben elengedhetetlen, hogy a különböző nemzetbiztonsági szolgálatok adatrendszereiket más adatkezelési rendszerrel vagy rendszerekkel összekapcsolhassák. Lényeges, hogy az adatkezelési rendszerek csak az adott, konkrét feladat ellátásához szükséges időtartamra kapcsolhatók össze, az eljárást követően a keletkezett adatállományokat törölni kell.

⁶ Nbtv. 4. § a) pont.

⁷ DEZSÓ 2018, 210.

⁸ Nbtv. 4. § b) pont.

⁹ Nbtv. 4. § f) pont.

¹⁰ DEZSÓ 2018, 211.

¹¹ Nbtv. 4. § e) pont.

¹² DEZSÓ 2018, 212.

¹³ DEZSÓ 2018, 214–215.

¹⁴ Nbtv. 42. § (2) bekezdés.

¹⁵ DEZSÓ 2018, 216.

A szolgálatok – így az IH is – kötelesek folyamatosan ellenőrizni az általuk kezelt személyes adatok időszerepuségét, helyességét. Azokat az adatokat, melyek a valóságának nem, vagy már nem felelnek meg, helyesbíteni, aktualizálni kell.

Az adatkezelés során egyértelmű módon különbséget kell tenni a tényeken alapuló adatok és a véleményen, illetve következtetésen alapuló adatok között. Az Nbtv. a személyes adatok védelmére vonatkozó törvényi előírásoknak megfelelően részletesen meghatározza – adattípusokra lebontva – az adatok tárolásának maximális időtartamát, valamint azt is, hogy mely esetekben kell a személyes adatokat hivatalból törölni. Az adatkezelésre való jogosultság így akár hetven évig is tarthat. A főigazgatók meghatározott feltételek fennállta esetén megtagadhatják az érintett kérelmét, mely a szolgálatok által kezelt adatairól történő tájékoztatásra és törlésre vonatkozik, továbbá megtagadhatják a szolgálatok tevékenységével kapcsolatos közérdekű adat megismerésére irányuló kérelmeket is. Az elutasított kérelmekről – éves rendszerességgel – tájékoztatni kell az adatvédelmi biztost.¹⁶

Az Alkotmányvédelmi Hivatal

1990. március 1-jével két polgári és két katonai szolgálat kezdte meg a működését, a polgári szolgálatok egyike az Információs Hivatal, a másik pedig az összetett – alkotmányvédelmi, terror-, kémelhárítási, valamint gazdaságbiztonsági – feladatokat ellátó Nemzetbiztonsági Hivatal (NBH). A Nemzetbiztonsági Szakszolgálat ez utóbbiból vált ki 1995-ben. Már röviddel az Nbtv. hatálybalépést követően felmerült az igény arra, hogy racionalizálják valamelyest a szervezetrendszer, az egyik elképzelés az volt, hogy külön vonják össze a belföldi, és külön a külföldi hatókörű intézményeket. Egy másik elképzelés is született, eszerint a polgári, illetve a katonai hatáskör alapján kellene az összevonást végrehajtani.¹⁷

A 2002-es kormányváltást követően a kormányzati rendszerben is mélyreható változások történtek, egyebek mellett megszűnt a tárca nélküli miniszteri státusz, ez pedig azzal a következménnyel járt, hogy a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat a Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter irányítása alá helyezték. 2007-ben újabb átszervezésre került sor, ekkor újra tárca nélküli miniszter látta el a szolgálatok feletti irányítást. A miniszter e feladatát államtitkár, illetve az államtitkár irodája – a Nemzetbiztonsági Iroda – közreműködésével látta el. 2010-ben a német megoldást átvéve megváltoztatták a hivatal elnevezését, és újragondolták a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok kormányzati irányításának mikéntjét is. Az Alkotmányvédelmi Hivatal – a Nemzetbiztonsági Szakszolgálattal együtt – ekkor

került a belügyminiszter alá, az Információs Hivatalért pedig ekkortól kezdve a külügyminiszter felel.¹⁸

Az Alkotmányvédelmi Hivatal (AH) felderíti és elhárítja az ellenérdekelte titkosszolgálati törekvéseket, azokat a törekvéseket, melyek valamilyen szempontból (politikai, ideológiai, vallási) szélsőségesnek minősülnek. Felderíti és elhárítja az ország gazdasági biztonságát veszélyeztető törekvéseket, és azokat is, melyek törvénytelen eszközökkel igyekeznek az ország törvényes rendjét megváltoztatni. Az AH kiemelt szerepet játszik a jogellenes kábítószer-, illetve fegyverkereskedelem felderítésében, elhárításában.

Végzi a menekültstátuszt, a magyar állampolgárságot és a vízumot kérelmező személyek ellenőrzését. A nyomozást megelőzően végzi egyes bűncselekmények (például állam elleni bűncselekmények, háborús bűncselekmények) felderítését.

Más bűncselekményeket érintően (például közveszéllyel fenyegetés, jármű hatalomba kerítése) az információszerzésben működik közre.¹⁹

A Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat

A Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat (KNBSZ) a Katonai Felderítő Hivatal (KFH) és a Katonai Biztonsági Hivatal (KBH) összevonásával jött létre, az 1990. évi átmeneti törvény elfogadását követően.²⁰

A KNBSZ felett az irányítást a kormány gyakorolja. Önálló gazdálkodást folytat önálló költségvetéssel. Illetékessége kiterjed az egész ország területére. Elhárító, hírszerző, védelmi és ellenőrzési feladatokat lát el az Nbtv.-ben írtak szerint, ezzel elősegítve az ország függetlenségének és rendjének védelmét, a nemzetbiztonsági érdekek érvényesítését. Együttműködik a többi nemzetbiztonsági szolgálattal, részt vesz az ország biztonságát veszélyeztető különféle tényezők – így különösen a terrorizmus, a nemzetközileg ellenőrzött termékek és technológiák jogellenes forgalma, az illegális fegyverkereskedelem felderítésében, ezen túlmenően pedig objektumvédelmi és személyi védelmi feladatokat lát el a Honvédelmi Minisztérium (HM) és a Magyar Honvédség (MH) vonatkozásában.²¹

A KNBSZ feladatköre sokrétű. Így például katonai elemet tartalmazó, külföldi eredetű, a kormányzat döntéseihez hasznosítható információkat szerez meg, elemez, és továbbítja az illetékes szervekhez. Részt vesz a honvédség műveleti területen működő erőinek nemzetbiztonsági védelmében. Működteti a katonai felderítő rendszert. Adatokat gyűjt a katonai vonatkozású kibertevékenységről, az ilyen tevékenységet folytató szervezetekről.

Információkat szerez azokról a külföldi erőkről (országokról, szervezetekről, csoportosulásokról), me-

¹⁸ KOVÁCS–REGÉNYI 231–232.

¹⁹ Nbtv. 5. §.

²⁰ SIMON László: A Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat. in: RESPERGER István (szerk.): A nemzetbiztonság elmélete a közszolgálatban. Budapest, Dialóg Campus, 2018. 224–229. 225.

²¹ SIMON 2018, 225.

¹⁶ DEZSŐ 2018, 216–217.; Nbtv. 46–50. §.

¹⁷ KOVÁCS Zoltán András – REGÉNYI Kund: Az Alkotmányvédelmi Hivatal. In: Resperger István (szerk.): A nemzetbiztonság elmélete a közszolgálatban. Budapest, Dialóg Campus, 2018. 230–234. 230–231.

lyek terrorcselekmény elkövetésére törekednek, az ország biztonságát is veszélyeztető szervezett bűnözői tevékenységet folytatnak, különösen tekintettel a kábítószer- és fegyverkereskedelemre. A KNBSZ egyes, az Nbtv.-ben taxatív meg határozott esetekben végzi a bűncselekmények felderítését, ha azok a működési területére esnek. Erre – értelemszerűen – csak a nyomasztás elrendeléséig terjedő időben jogosult.

Néhány példa az Nbtv. felsorolásából: emberiség elleni bűncselekmények, állami elleni bűncselekmények, a terrorcselekmény, a terrorcselekmény feljelentésének elmulasztása, a terrorizmus finanszírozása, a jármű hatalomba kerítése, a közveszély okozása, a haditechnikai termékkel vagy szolgáltatással visszaélés.²²

A KNBSZ adott évre vonatkozó tevékenységét a honvédelemért felelős miniszter határozza meg, az Nbtv.-ben írt keretek között. A miniszteri feladat szabás alapján a szolgálat élén álló főigazgató intézkedésekben részletezi a feladatok végrehajtásának mikéntjét, a szakmai feltételeket, az alkalmazható módszereket, az igénybe vehető erőforrásokat, eszközöket. Ugyan a KNBSZ nem tartozik a Magyar Honvédség szervezeteibe, ám a vezérkari főnök közvetlen megkeresést intézhet a KNBSZ főigazgatója felé, és közvetlenül igényelheti „a honvédelmi törvényben meghatározott feladatai ellátásához szükséges információ átadását”.²³

A katonai nemzetbiztonsági szolgálat feletti országgyűlési ellenőrzést két bizottság, a Nemzetbiztonsági Bizottság és a Honvédelmi és Rendészeti Bizottság látja el. Ellenőrzési jogokkal rendelkezik az Állami Számvevőszék, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala, valamint a Nemzeti Adatvédelmi és Információs Szabadság Hatóság.²⁴

A Nemzetbiztonsági Szakszolgálat

A Nemzetbiztonsági Szakszolgálat (NBSZ) országos hatáskörrel rendelkező polgári nemzetbiztonsági szolgálat. Három fő feladatköre azonosítható: titkos információkat szolgáltat, szakértői tevékenységet folytat, az állami és önkormányzati szervek vonatkozásában kiberbiztonsági feladatokat lát el. Szolgáltató jellegére tekintettel nem folytathat kormányzati tájékoztató tevékenységet, nyomozati jogkörrel – akárcsak a többi nemzetbiztonsági szolgálat – nem rendelkezik.²⁵

A jogelődnek tekinthető Szakszolgálati Operatív Technikai Igazgatóság a 26/1990. (II. 14.) MT rendelettel jött létre, de ez még a Nemzetbiztonsági Hivatal része volt, az önálló Nemzetbiztonsági Szakszolgálat felállításáról az 1995. évi CXXV. törvény rendelkezett.

Az irányítás, felügyelet kérdése is hasonlóképpen alakult, mint az Alkotmányvédelmi Hivatalnál, az NBSZ 2010 óta a belügyminiszter alá rendelve működik, ezt

²² Nbtv. 6. §.

²³ Nbtv. 13. § (2) bekezdés.

²⁴ SIMON 2018, 228.

²⁵ DOBÁK Imre: A Nemzetbiztonsági Szakszolgálat. In: Resperger István (szerk.): A nemzetbiztonság elmélete a közszolgálatban. Budapest, Dialóg Campus, 2018. 235.

megelőzően 2007-től, valamint 1996 és 2002 között tárca nélküli miniszter, a köztes időben pedig a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter irányítása alatt állt.²⁶

Valamennyi polgári nemzetbiztonsági szolgálat feletti ellenőrzést gyakorol az Országgyűlés Nemzetbiztonsági Bizottsága, emellett bizonyos ellenőrzési jogkörrel meg az Állami Számvevőszék, az Alapvető Jogok Biztosát, a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal, valamint a Nemzeti Adatvédelmi és Információs Szabadság Hivatal.

A Nemzetbiztonsági Szakszolgálat szolgáltató szervként, lényegében háttérintézményként funkcionál, azokat a szervezeteket szolgálja ki, melyeket a törvény a titkos információgyűjtés különleges eszközeinek az alkalmazására feljogosít. Megrendelői körébe nyolc szervezet tartozik, ezeket látja el költségghatékony módon, magas szakmaisággal a legkülönbözőbb szolgáltatásokkal, mint amilyen például a helyiségát kutatás, a hírközlés-, rádiókommunikáció-, postaküldemény-ellenőrzés, a figyelés és környezettanulmányozás.²⁷

Az NBSZ e szervek javára működteti a titkos információgyűjtés eszközeit, rendelkezésükre bocsátja a különleges technikai eszközöket és módszereket. A biztonsági okmányvédelem területén speciális hatósági jogkört lát el. Titkos információgyűjtést – főszabály szerint – saját kezdeményezésre nem folytathat, bizonyos eszközök és módszerek tekintetében azonban feljogosítja erre a törvény, feltéve, hogy a használat a szolgáltató feladatához, a feltételek megteremtése érdekében szükséges. Azokat a titkos információgyűjtési eszközöket és módszereket pedig, melyek a legerősebben korlátozzák az állampolgári jogokat (például lakás, jármű átkutatása, levéllenőrzés, telefonlehallgatás), saját kezdeményezésre semmiképpen nem alkalmazhatja. Kivételt képez e szabály alól, ha a saját belső biztonsági és bűnmegelőzési feladatai körében jár el.²⁸

Az NBSZ nem tekinthető klasszikus nemzetbiztonsági szakszolgálatnak, nem rendelkezik sem nyomozati jogkörrel, sem önálló hírszerzési, elhárítási jogkörrel. Ugyanakkor, az NBSZ a legnagyobb személyi állománnyal, legnagyobb költségvetéssel, legkomplexebb tevékenységgel bíró szolgálat.

Jelenleg az NBSZ rendelkezik a legnagyobb olyan eszközparkkal, mely alkalmas a vezetékes és mobiltelefonhálózatok lehallgatására, a postai küldemények ellenőrzésére, a megfigyelési és környezettanulmányozó feladatok ellátására. Működtet egy Szakértői Intézetet, melynek szakértői képesek magas szinten okmányvizsgálat, írásvizsgálat, vegyész szakértői, műszaki szakértői vizsgálatok lefolytatására.²⁹ A Szakértői Intézet – a 86/1996. (VI.

²⁶ DOBÁK 2018, 235.

²⁷ Az NBSZ „megrendelői” a következők: az Alkotmányvédelmi Hivatal, az Információs Hivatal, a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat, a Nemzeti Védelmi Szolgálat, a Terrorrelhárítási Központ, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, a rendőrség és az ügyészség. A Terrorrelhárítási Információs és Bűnügyi Elemző Központ nem jogosult titkos információgyűjtésre. Nbv. 53. § (1) bekezdés; Dobák 2018, 240.

²⁸ Nbtv. 8. §.

²⁹ BODA 2012, 126.

14.) Kormányrendelet alapján – okmányvédelemmel kapcsolatos hatósági feladatokat is ellát.³⁰

Az NBSZ kiterjedt kapcsolatokat tart fenn a különböző hazai és külföldi szervezetekkel. Belföldön kétségkívül legmeghatározóbb a Magyar Postával, a különböző mobiltársaságokkal, közüzemi szervezetekkel történő együttműködés. A nemzetközi kapcsolatok közül kiemelendő az európai uniós munkacsoportban való részvétel, a NATO-val és az OLAF-fal történő együttműködés.³¹

A Terrorelhárítási Információs és Bűnügyi Elemző Központ

A Terrorelhárítási Információs és Bűnügyi Elemző Központ (TIBEK) létrejöttének közvetlen előzménye az 1035/2012. (II. 21.) Kormányhatározat, mely meghatározta Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiáját.³² E dokumentum foglalkozott a terrorizmus elleni fellépés egyes kérdéseivel, rámutatott arra, hogy szükség van e téren is a koordinációra, a kockázatelemzési és -kezelési eljárások összehangolására, a lakosság felkészítésére és megfelelő szintű tájékoztatására. Habár az ország terrorveszélyeztetettsége nem tekinthető jelentősnek, ám a veszélyhelyzetekre fel kell készülnünk, meg kell erősíteni a kritikus infrastruktúra védelmét, a terrorizmust kiváltó okokat (mint amilyen a szegénység, a szélsőségek jelenléte) pedig komplex módon kell tudnunk kezelni – szögezte le a stratégia.³³

A stratégiában megfogalmazott célok megvalósítása érdekében szükségessé vált egy információs és elemző központ felállítása, így jött tehát létre a TIBEK.³⁴ A TIBEK jogelődje a Szervezett Bűnözés Elleni Koordinációs Központ (SZBKK), melynek létrehozása az 1999. évi LXXV. törvényhez köthető.

Az SZBKK a nemzetbiztonság és a rendészet koordinációs szervezeteként működött, alapvetően a szervezett bűnözés jelenségeire fókuszálva.³⁵ Az SZBKK nyomozati jogkörrel ugyan nem rendelkezett, de összehangolta a szervezett bűnözés felderítésével foglalkozó szervezetek munkáját, és még a felügyeletet gyakorló minisztérium irányában is voltak bizonyos jogkörei. Figyelemmel kísérte a párhuzamos felderítéseket, elemzéssel, értékeléssel segítette a nyomozó hatóságokat, monitorozta és folyamatosan értékelte a bűnszervezetek, szervezett bűnözői csoportosulások helyzetét.³⁶ Mindezek ellenére az SZBKK nem volt képes maradéktalanul ellátni a neki szánt szerepkört,

részben azért, mert a társszervek nem voltak nyitottak az együttműködésre, részben pedig azért, mert hiányoztak a hatékony működéshez nélkülözhetetlen technikai és jogi feltételek.

2011-ben a kormány fejleszteni kívánta az SZBKK szervezetét, ám az erről szóló javaslatot az Országgyűlés nem fogadta el. A BM ezért – afféle kompromisszumos megoldásként – egy fúziós központ tervével állt elő. 2016-ban azonban – a franciaországi és belgiumi terrortámadások hatására – felgyorsultak az események, a Belügyminisztérium döntött egy terrortörvény-csomag kidolgozásáról, és ezzel összefüggésben a TIBEK felállításáról.³⁷

A TIBEK végül az Nbtv. 2016. évi LXIX. törvénnyel bevezetett módosításával állt fel. A Terrorelhárítási Információs és Bűnügyi Elemző Központ általános jogutódja az SZBKK-nak, ennek megfelelően átvette és tovább folytatta az SZBKK által megkezdett ügyeket, elemzéseket. Az egész ország területére kiterjed illetékessége, elemzést, értékelést végez, koordinálja az érintett társszervek működését, tájékoztatja a kormányt a terrorellenes harccal összefüggő kérdésekben. Nyomozati jogkörrel nem rendelkezik, titkos információgyűjtésre nem jogosult.³⁸

Feladatai sokrétűek. Folyamatosan figyelemmel kíséri és elemzi Magyarország terrorfenyegetettségét. Amennyiben közvetlen terrorhelyzet áll fenn, koordinációs tevékenységet végez, összehangolja az érintett szervek tevékenységét. Tanulmányokat, elemzéseket készít, és ezekben nemcsak a terrorfenyegetettség kérdéseire tér ki, hanem általában véve vizsgálja az ország bűnügyi és biztonsági helyzetét. Titkos információgyűjtést ugyan nem, de nyílt információgyűjtést és -feldolgozást végez.

Támogatja a kormányt a szakirányú döntések meghozatalában, tájékoztató anyagokat, stratégiai elemzéseket állít össze. Javaslatot tesz a terrorfenyegetettségi szint meghatározására. Elemző-értékelő tevékenységének súlypontjában – értelemszerűen – a terrorellenes küzdelem áll. Feladatai teljesítését nagyban megkönnyíti, hogy a TIBEK és az együttműködő szervek (például a rendőrség, a TEK, a többi nemzetbiztonsági szolgálat, a NAV, a bűnügyi nyilvántartó, a Menekültügyi Hatóság) között „közvetlen elektronikus adatkapcsolat” került kiépítésre.³⁹

A TIBEK hozzáféréssel rendelkezik az együttműködő szervek adatbázisaihoz, emellett pedig jelzést tud elhelyezni a társszerv adatbázisában. A jelzés lényegében figyelmeztetésként funkcionál, adatváltozásra, adatot érintő intézkedésre hívja fel a figyelmet, vagyis azonnali információt jelent a megjelölt személyre, rendszámra, címre, telefonszámra stb. vonatkozóan.⁴⁰

A TIBEK figyelemmel kíséri PNR utasnyilvántartást (*Passenger Name Record*). Ez egy kereskedelmi céllal működtetett adatbázis, melyet a fuvarozók által rögzít

³⁰ 86/1996. (VI. 14.) Korm. rendelet a biztonsági okmányok védelmének rendjéről.

³¹ BODA 2012, 127.

³² 1035/2012. (II. 21.) Korm. határozat Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiájáról.

³³ 1035/2012. (II. 21.) Korm. határozat Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiájáról. Melléklet 29. pont.

³⁴ BÁLINT László: A Terrorelhárítási Információs és Bűnügyi Elemző Központ. 243–255. 243.

³⁵ 1999. évi LXXV. törvény a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvény módosításokról.

³⁶ BÁLINT 2018, 245.

³⁷ BÁLINT 2018, 247–248.

³⁸ BÁLINT 2018, 248.

³⁹ BÁLINT 2018, 249–250.

⁴⁰ BÁLINT 2018, 251.

zített helyfoglalási adatokból, és járatindítási rendszerek által küldött adatokból áll össze, tartalmazza az utas nevét, adatait, elérhetőségét, kiindulási és célállomását, a feladott poggyászok számát és súlyát. A PNR kiválóan alkalmas a terroristák, szervezett bűnözésben érintett személyek utazási szokásainak elemzésére. Visszamenőlegesen is lehet az adatbázisban keresni, de a rendszer használója látja a már lefoglalt, de még meg nem kezdett utazásokra vonatkozó információkat is. A PNR azt is rögzíti, hogy milyen számú bankkártyával egyenlített ki az utas, vagy az utas helyett más az út ellenértékét. Így például egy drogfutár és egy bűnözői csoport közötti kapcsolat is bizonyíthatóvá válik. Fontos ugyanakkor hangsúlyozni, hogy a hatóságok a megérkezés előtti adatokat csak a biztonsági kockázatot jelentő utasok esetében ismerhetik meg, vagyis cél nélküli, készletre történő monitorozásra nincsen lehetőség.⁴¹

A TIBEK alkalmazza a nyílt forrású információgyűjtés módszerét is. Az OSINT (*Open Source Intelligence*) egy, az amerikai titkosszolgálatok által kifejlesztett és tesztelt módszer, mely alkalmas arra, hogy alkalmazója meghatározott szempontok szerint szűrje az internetet elárasztó információhalmazt.

Az OSINT a legkülönfélébb eszközöket foglalja magában, így például lehetővé tesz adatbányászatot, nyelvészeti szempontok szerinti keresést, intelligens keresőmotorok alkalmazását, RSS-csatornák, közösségi oldalak fegyvetését.⁴²

A nemzetbiztonsági szolgálatok nemzetközi kapcsolatai

A nemzetközi szolgálatok együttműködését két alapelv határozza meg: a „need to know” („tudni kell”) és – optimális esetben – a „need to share” („meg kell osztani”) elv alapvető jelentőséggel bír. Nemzetközi szinten ugyanakkor egyre inkább elfogadottá válik a „pooling and sharing” („összegyűjteni és megosztani”) elv is.⁴³

Az együttműködés ugyanakkor Janus-arcú is. Egyfelől az átadott információk lehetővé teszik a gyorsabb és hatékonyabb reagálást, másfelől azonban az érzékeny adatok megosztása állami, nemzetbiztonsági érdekeket is sérthet.⁴⁴

A nemzetközi együttműködés lehet kétoldalú, két ország közötti szerződésen alapuló, és lehet multilaterális. Ez utóbbira tipikus példa a NATO és az Európai Unió közötti megállapodás, a Berni Klub, mely az Európai Unió, Svájc és Norvégia hírszerző és biztonsági szolgálatai között jött létre 1972-ben, valamint a Berni Klub részeként felállított Terrorelhárító Csoport (CTG,

Counter Terrorist Group).⁴⁵ A Berni Klub mintájára hozták létre a Közép-európai Konferenciát, mely a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok együttműködéséhez biztosít kereteket. A Trevi Csoport 1975-ben állt fel az Európai Unió igazságügy- és belügyminiszterei közreműködésével. A cél eredetileg a rendőri együttműködés volt, ám jelenleg a csoport a terrorizmus és a szervezett bűnözés elleni küzdelemre fókuszál. Feltétlenül megemlítendő a Visegrádi országok hírszerző szolgálatainak együttműködése, mely 2006 óta töretlen. Ugyan az Europol rendőri szervezet, ám nem hagyható ki a felsorolásból, ugyanis magas szinten együttműködik az Európai Unió nemzetbiztonsági szervezeteivel.⁴⁶

Az Európai Unió közös kül- és biztonságpolitikájára – miként az az Európai Unióról szóló Szerződésből (EUSZ) kiderül – „külön szabályok és eljárások” vonatkoznak.⁴⁷

Az azonban a Lisszaboni Szerződéshez csatolt nyilatkozatokból tudható, hogy a közös kül- és biztonságpolitika intézményei és eszközei nem csorbíthatják a tagállamok külpolitikai hatásköreit.⁴⁸

Nem állíthatjuk, hogy létezne az Európai Unión belül hírszerzői együttműködés a gyakorlatban. Ennek legfőbb oka abban keresendő, hogy a tagállamok e téren erősen védik szuverenitásukat. Igaz ugyan, hogy 2013-ban felmerült egy Európai Hírszerző Szolgálat felállításának szükségessége, az ötletet pártoló németek és franciák azonban ezt leginkább azért szorgalmazták, hogy a szervezet ellensúlyt képezzen az amerikai Nemzetbiztonsági Ügynökséggel (NSA) szemben.⁴⁹

Érdemi előrelépés az ügyben azóta sem történt. Igaz ugyanakkor az is, hogy biztonsági kérdésekben több munkacsoport is működik az Európai Bizottságban, illetve az Európai Tanácsban, és e munkacsoportok a terrorizmus, az illegális migráció, a szervezett bűnözés elleni fellépés terén szerephez jutnak, habár konkrét hírszerzői munkát nem folytatnak. Ilyen például a COTER (*Territorial Cohesion Policy Commission*, Territoriális Kohéziós Politikai Bizottság), vagy a *Clearing House*, mely a tagállami hírszerző szolgálatok igazgatóiból áll.⁵⁰

Összegzés

Értekezésemben a magyar nemzetbiztonsági szolgálatok intézménytörténetének áttekintésére vállalkoztam. Áttekintésemet az állambiztonsági szervekkel kezdtem.

⁴¹ BÁLINT 2018, 251.

⁴² BÁLINT 2018, 252–253.

⁴³ KIS-BENEDEK József: A nemzetbiztonsági szolgálatok nemzetközi együttműködése. In: Resperger István (szerk.): A nemzetbiztonság elmélete a közszolgálatban. Budapest, Dialóg Campus, 2018. 257–280. 257.

⁴⁴ KIS-BENEDEK 2018, 259.

⁴⁵ KIS-BENEDEK 2018, 260–279.

⁴⁶ KIS-BENEDEK 2018, 263.

⁴⁷ Európai Unióról szóló Szerződés (EUSZ) 24. cikk (1) bekezdés.

⁴⁸ SZÉP Viktor: Közös hang a világpolitikában. Az EU kül- és biztonságpolitikájának elméleti megközelítései. Politikatudományi Szemle XXVI. évf. 2017/3. 133–149. 135–136.

⁴⁹ BENEDEK Márta: A hírszerzési együttműködés európai lehetőségei. Nemzetbiztonsági Szemle II. évf. 2014/III. 92. http://epa.oszk.hu/02500/02538/00006/pdf/EPA02538_nemzetbiztonsagi_szemle_2014_03_088-101.pdf

⁵⁰ KIS-BENEDEK 2018, 269.

Ezek a szervek a „rendszer ellenségei” ellen harcoltak, és e harc során előszeretettel vetettek be titkos eszközöket. Ezek az eszközök olyannyira titkosak voltak, hogy sokáig csak belső utasítások, parancsok formájában szóltak ezekről, alkalmazásuk során pedig a legfőbb cél a dekonspiráció elkerülése volt. Törvényi szabályozás hiányában azonban nem léteztek garanciális előírások, így a hatóságokat semmi nem akadályozta abban, hogy a titkos felderítés során – akár szándékoltan is – megsértsék a polgár emberi jogait.

A magyar nemzetbiztonsági szolgálatok történetében az 1989-es és 1990-es év cezúrájának tekinthető, ekkor alakult át a magyar állambiztonság nemzetbiztonsággá. A mai is működő szervezeti rendszer létrejött ugyanakkor 1995-höz, a nemzetbiztonsági törvény hatálybalépéséhez köthető.

A jelenlegi nemzetbiztonsági szervezetrendszer öt intézményt foglal magában, ezek a következők: az Információs Hivatal, az Alkotmányvédelmi Hivatal, a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat, a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat, végül a Terrorrelhárítási Információs és Bűnügyi Elemző Központ. Dolgozatomban külön-külön bemutattam mind az öt szakszolgálatot, összefoglaltam a jogállásukra és feladatköreikre vonatkozó legfontosabb rendelkezéseket. Külön foglalkoztam a titkos információgyűjtésre, a leplezett adatgyűjtésre vonatkozó szabályok alakulásával. Szoros értelemben vett bűnüldözési céllal (vagyis a felderítés és a bizonyítás érdekében) a büntetőeljárás törvény keretein kívül csak a nemzetbiztonsági törvény alapján folytatható titkos információgyűjtés.

Mind a Be., mind pedig az Nbtv. alapján elrendelt titkos adatgyűjtő eszközökre és módszerekre igaz, hogy csak a törvényben meghatározott okokból, csak az ott írt szabályok betartása mellett alkalmazhatók, feltéve, hogy kiállják a szükségesség, az arányosság és a célszerűség próbáját. A titkos eszközökre és módszerekre vonatkozó szabályozás egyre átláthatóbb, az eljárási garanciák egyre szélesebb körben érvényesülhetnek.

Sajátos módon azonban, napjaink felderítő és hírszerző szolgálatai egyre ritkábban élnek a titkos információszerzés eszközével. A terroristagyanús személyeket, akciókat érintő nemzetbiztonsági vizsgálódások ugyanakkor az esetek jelentős részében konspirált módon zajlanak. A terrorcselekmények magas társadalomra veszélyessége sem menti fel azonban a felderítő és hírszerző szerveket az alól, hogy tevékenységüket az emberi jogok és szabadságok tiszteletben tartásával folytassák.

Nem vitatható, hogy napjaink egyik legsarkalatosabb rendvédelmi és biztonsági kihívása terrorizmus elleni harc és küzdelem. Bármennyire átrendeződtek a feladattal kapcsolatos hírszerzési módszerek, s nagyobb dominanciát kapott a nyílt forrású hírszerzés – és a hangsúly az információ megszerzéséről annak értékelésére, elemzésére került át – a terrorizmus elleni harc tekintetében is, nem lehet letagadni, hogy a témában a titkosszolgálati munka megkerülhetetlen. Álláspontom szerint a terrorizmussal kapcsolatos fel-

derítő, feltáró, hírszerző tevékenység alapvetően nemzetbiztonsági feladat és nemzetbiztonsági tapasztalatokat, tudást igényel. A cselekmény megszakítása, elkövetők elfogása, a büntetőeljárás lefolytatása már rendészeti, bűnügyi feladatkör. Valószínűleg fenti gondolataimmal való jellemző azonulás az oka, hogy a szinte a teljes rendvédelmi, titkosszolgálati szakma fenntartásokkal fogadta a TEK létrehozását 2010-ben, amely révén egy a 3 szegmense tagolt Rendőrség speciális, hibrid szerve kezdte meg működését, s lett a terrorizmus elleni harc központi, primátussal rendelkező intézménye. Ezzel a feladatkör elkerült a nemzetbiztonsági szervektől és egy speciális, korlátozott, célirányos titkosszolgálati tevékenységre törvényi felhatalmazással rendelkező rendőri szerv lett a gazdája.

Dolgozatom zárszavaként éreztem szükségét erre kitérni, mert ezzel a jogalkotói döntéssel olyan formában alakult át a hazai nemzetbiztonsági szervezeti rendszer amely tekintetében elmondhatjuk, hogy a II. világháború utáni állambiztonsági szervezet, amely akkor a Rendőrség keretein belül működött, részben restaurálódott. Hiszen – álláspontom szerint – a legfontosabb nemzetbiztonsági feladatkör visszakerült 65 év után a Rendőrség berkeibe.

Felhasznált források

- BÁLINT László: A Terrorrelhárítási Információs és Bűnügyi Elemző Központ. n: Resperger István (szerk.): A nemzetbiztonság elmélete a közszolgálatban. Budapest, Dialóg Campus, 2018. 243–255.
- http://www.betekinto.hu/sites/default/files/betekinto-szamok/2010_3_barath.pdf
- BARKER, Jonathan: A terrorizmus. Budapest, HVG Kiadói Rt., 2003.
- BARTÓK Róbert: A terrorizmus elleni küzdelem kriminálpolitikai kérdései. Győr, Universitas-Győr Non-profit Kft., 2011.
- BELOVICS Ervin – TÓTH Mihály: Büntető eljárásjog. Harmadik, aktualizált kiadás. Budapest, HVG-ORAC, 2017.
- BELOVICS Ervin – MOLNÁR Gábor Miklós – SINKU Pál: Büntetőjog II. a 2012. évi C. törvény alapján. Budapest, HVG-ORAC Kiadó, 2012.
- BENEDEK Márta: A hírszerzési együttműködés európai lehetőségei. Nemzetbiztonsági Szemle II. évf. 2014/III.
- http://epa.oszk.hu/02500/02538/00006/pdf/EPA02538_nemzetbiztonsagi_szemle_2014_03_088-101.pdf
- BODA József: A Nemzetbiztonsági Szakszolgálat helye és szerepe a rendvédelemben. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIII. 2012. Magyar Hadtudományi Társaság, 113–130.
- <http://www.pecshor.hu/periodika/XIII/boda.pdf>
- BODA József: A magyar állambiztonsági és nemzetbiztonsági szervek vezetése, irányítása és ellenőr-

- zése 1942–2015 között. In: Hack Péter – Király Eszter – Korinek László – Patyi András: Gályapadból laboratóriumot. Tanulmányok Finszter Géza professzor tiszteletére. Budapest, ELTE Eötvös Kiadó, 2015. 15–32.
- BÖRÖCZ Miklós: Az új típusú terrorista: a magányos elkövető. *Belügyi Szemle* 63. évf. 2015/7–8. 152–165.
 - http://epa.oszk.hu/01200/01268/00010/cserenyiszitnyanyi_ildiko.htm
 - DEZSŐ Lajos: A nemzetbiztonsági szolgálatok. In: Resperger István (szerk.): *A nemzetbiztonság elmélete a közszolgálatban*. Budapest, Dialóg Campus, 2018. 209–210.
 - DOBÁK Imre: Az információgyűjtésről általában. In: Resperger István (szerk.): *A nemzetbiztonság elmélete a közszolgálatban*. Budapest, 2018, Dialóg Campus. 99–110.
 - DOBÁK Imre: A Nemzetbiztonsági Szakszolgálat. In: Resperger István (szerk.): *A nemzetbiztonság elmélete a közszolgálatban*. Budapest, Dialóg Campus, 2018. 235.
 - GÁL István László: A XXI. század új bűncselekménytípusa: a terrorizmus finanszírozása. *Rendészeti Szemle* 57. évf. 2009/6. 61–90.
 - GÁL István László: A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása az új magyar büntetőjogban. *Belügyi Szemle* 61. évf. 2013/6. 26–56.
 - GYŰRŰ Attila: Privacy és terrorizmus I. rész. *Themis: Az ELTE Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola lektorált elektronikus folyóirata*, 2017. június. 5–28.
 - HALMOSY Dénes (szerk.): *Nemzetközi szerződések 1918–1945*. Budapest, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, 1983 (2. átdolgozott, bővített kiad.). 557–561.
 - HANKISS Ágnes: Kihívások és ellentmondások a terrorizmus elleni harcban. In: *A terrorizmus Rubikkockája, avagy a fenyegetések komplex megközelítése*. Nemzetközi tudományos-szakmai konferencia. Duna-palota 2013. szeptember 30. – október 1. BM Oktatási, Képzési és Tudományszervezési Főigazgatóság. Budapest. 2014. 94–107.
 - HOFFMAN, Bruce: A terrorizmus belülről. In: Tólas Péter (szerk.): *A terrorizmus anatómiája*. Budapest, Zrínyi, 2006. 43–71.
 - HORVÁTH L. Attila: *A terrorizmus csapdájában*. Budapest, Zrínyi Kiadó, 2013.
 - JASENSZKY Nándor: Adatszerzés – Információhasznosulás – Biztonságtudatos vállalati kultúra. In: Szamos Tamás (szerk.): *A nyílt információgyűjtés fejlődő területei*. Budapest, Belügyi Tudományos Tanács, 2015.
 - KARSAI Krisztina (szerk.): *Kommentár a Büntető Törvénykönyvhöz*. Budapest, Complex Kiadó, 2013.
 - KASZNÁR Attila: A kibervédelem fontossága a terrorleharítás jelenlegi és jövőbeni rendszerében. *Belügyi Szemle* 66. évf. 2018/2. 106–114.
 - KIS-BENEDEK József: A nemzetbiztonsági szolgálatok nemzetközi együttműködése. In: Resperger István (szerk.): *A nemzetbiztonság elmélete a közszolgálatban*. Budapest, Dialóg Campus, 2018. 257–280.
 - KONDOROSI Ferenc: *A világ végvesélyében. A nemzetközi jog és a politika új kérdései*. Budapest, Civil Akadémia, 2015.
 - KOVÁCS Zoltán András – REGÉNYI Kund: *Az Alkotmányvédelmi Hivatal*. In: Resperger István (szerk.): *A nemzetbiztonság elmélete a közszolgálatban*. Budapest, Dialóg Campus, 2018. 230–234.
 - LÉNÁRT Ferenc Csaba: *A titkosszolgálati tevékenység szükségessége és szükségletelensége*. *Belügyi Szemle* 66. évf. 2018/5. 62–86.
 - MERARI, Ariel: *A terrorizmus mint a lázadás stratégiája*. In: Tólas Péter (szerk.): *A terrorizmus anatómiája*. Budapest, Zrínyi, 2006. 73–114.
 - NAGY Ferenc: *Az ellenség-büntetőjogról és a jogállami büntetőjog eróziójáról*. *Magyar Jog* 54. évfolyam 2007/2. 65–75.
 - SCHNEIER, Bruce Schneier a biztonságról. Budapest, HVG Kiadói Rt., 2010.
 - SIMON László: *A Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat*. In: Resperger István (szerk.): *A nemzetbiztonság elmélete a közszolgálatban*. Budapest, Dialóg Campus, 2018. 224–229.
 - SZÉP Viktor: *Közös hang a világpolitikában. Az EU kül- és biztonságpolitikájának elméleti megközelítései*. *Politikatudományi Szemle* XXVI. évf. 2017/3. 133–149.

Jogforrások

- Európai Unióról szóló Szerződés (EUSZ)
- Magyarország Alaptörvénye.
- 2012. évi XCVI. törvény az egyes törvényeknek a polgári hírszerzési tevékenység irányításával kapcsolatos módosításáról.
- 2017. évi XXXIX. törvény az európai uniós és a nemzetközi bünyügyi együttműködést szabályozó törvények, és ehhez kapcsolódóan más törvények jogharmonizációs célú módosításáról.

Egyéb források

- Az Európai Unió Tanácsa. Az EU terrorizmus elleni stratégiája.
- <https://www.consilium.europa.eu/hu/policies/fight-against-terrorism/eu-strategy/>
- A Minisztertanács elnökhelyettesének 1/1975. sz. utasítása az állam biztonságának védelmében alkalmazható eszközökről és módszerekről.
- https://www.abtl.hu/sites/default/files/forrasok/1975_1.pdf
- 2/2007. (I. 24.) AB határozat